

İSTANBUL/2010 RAPOR NO: 03
ISTANBUL/2010 REPORT NO: 03

TOPHANE ÖRNEĞİNDE

SANAT ALGISI ve KENTSEL DÖNÜŞÜM

THE PERCEPTION OF ART IN THE
TOPHANE EXAMPLE
URBAN TRANSFORMATION

Her İstanbullu az çok şairdir; çünkü irade ve zekâsiyla yeni şekiller yaratmaya bile, büyüye çok benzeyen bir muhayyle oyunu içinde yaşar. Ve bu, tarihten gündelik hayatı, aşktan sofraya kadar genişler.

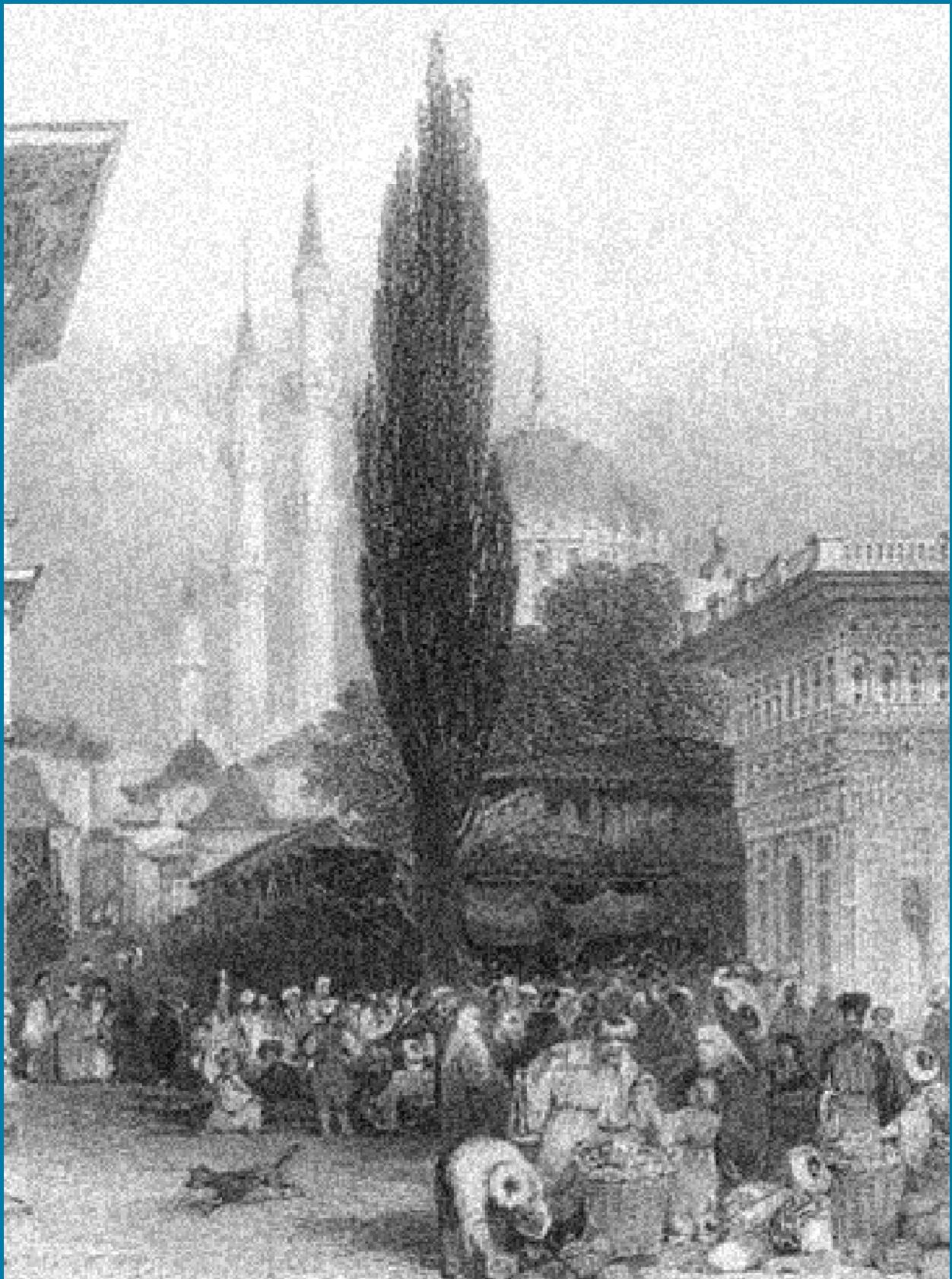
Ahmet Hamdi Tanpınar

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
KENTSEL DÖNÜŞÜM GÖLGESİNDE	
MAHALLE KÜLTÜRÜ ve TARİHSEL DERİNLİK	6
TOPHANE OLAYI	8
MEDYA, AYDINLAR ve SİYASİLERİN OLAYA BAKIŞI	9
SONUÇ	13

CONTENTS

INTRODUCTION	5
NEIGHBORHOOD CULTURE AND HISTORICAL DEPTH	
UNDER THE SHADOW OF URBAN TRANSFORMATION	6
TOPHANE CASE	8
VIEWS OF MEDIA, INTELLIGENTSIA AND POLITICIANS	9
CONCLUSION	13

giriş

foreword

Birçok medeniyete ev sahipliği yapan, farklı inanç ve kültürleri içinde barındıran şehirler; kültürel, sanatsal, toplumsal özellikleriyle varlıklarını anlamlı kılarken, küreselleşmenin etkilerinin giderek daha fazla hissedildiği günümüzde, bu özelliklerini korumakta daha çok zorlanır oldular.

Bugün İstanbul için de benzer bir sürecin varlığını tespit etmek zor değil. Kentsel dönüşüm projeleriyle pek çok tarihî mekân ve semtler yeniden yapılandırılırken, yapılanma sırasında bazı semtlerin dokusu değiştirilip/dönüştürülüyor.

Bir zamanlar “varoş” nitelemesiyle yok sayılan ve göç yoluyla şehre intikal etmiş vatandaşlarımızın yerleşimine terk edilen birçok semt, son yıllarda giderek artan bir ilgiyle adeta yeniden keşfediliyor. Sözkonusu ilginin doğal bir gereği olarak yeniden yapılandırma sürecine giren semtler, yerleşik halkın sosyo-kültürel yapısı görmezden gelinerek, yeni yerleşimcilerin istediği biçimde sokuluyor.

Küreselleşmenin etkisiyle biçimlenen sanat algısı kendi toplumsal değerlerini ötekileştirerek, yeni bir alanda varlığına anlam bulmaya çalışıyor. Ne hazindir ki, bugün ülkemizde sanat ve sanatçıyı temsilen ortaya konan faaliyetler çoğu kez geleneksel değer ve kültürleri yok sayar bir biçimde icra edilmektedir.

İstanbul'un tarihî semtlerinden biri olan Tophane de bu sürece, tarihî ve kültürel değerleri dikkate alınmadan dâhil edildi.

Kamuoyunda taraflı ve subjektif bir yaklaşımla gündeme gelen “Tophane Olayı”, kapsamlı bir analize ve sağlıklı bir değerlendirmeye ihtiyaç duyuyor.

Bu raporda, sürecin doğru okunmasına katkı sağlamayı umuyoruz.

Cities hosting many civilizations and harboring various religious beliefs and cultures face more difficulties in protecting these features today when influences of globalization are getting more deeply felt while they make their existence meaningful by means of their cultural, artistic and social characteristics.

It is not hard to define a situation of same sort for Istanbul today. While many historical places and quarters are restructured through urban transformation projects, nature of some quarters are changed/transformed during this transformation.

Many quarters that was deemed and neglected as “varoş” (suburb) once upon a time and allocated for settlement of citizens that migrated to the city seem to be discovered again with an increasing attention recently. The quarters that have come under a restructuring process as a natural outcome of the said attention are being transformed into new forms in accordance with demands of new settlers regardless of socio-cultural fabric of inhabitants.

Perception of art shaped by influence of globalization aims at finding a meaning for its existence in a new space, otherizing its own social values. It is an unfortunate fact that activities carried out in representation of art and artist in our country today are performed in a way that traditional values and cultures are disregarded most of the time.

Tophane, as a historical quarter of Istanbul, also was included in this process regardless of its historical and cultural characteristics.

“Tophane Case” which was handled with subjective and partial attitudes by the public needs a comprehensive analysis and a healthy evaluation.

With this report at your hand we hope to make a contribution into establishing a sound analysis of the process.

kentsel dönüşüm gölgesinde mahalle kültürü ve tarihsel derinlik

neighborhood culture and historical depth under the shadow of urban transformation

Marmara depreminin ardından kent yapısının çarpık olduğu kanaatine varan hükümet ve yerel yönetimler, “kentsel dönüşüm projeleri” ile yeni bir kent yapılanması için girişimlerde bulundular. Böylece postmodernitenin bir getirisisi olan “kentsel dönüşüm” kavramı son yılların literatüründe yerini almış oldu. Projelerin bir kısmı tahrif olmuş mimarî yapıyı ve çevre düzenlemelerini iyileştirerek halkın istifadesine sunarken, diğer taraftan da projelerin adeta bir rant yarışına dönüştüğünü görmek zor değil.

Kentsel dönüşüm projelerinin muhatabı olan İstanbul'un birçok semti, fizikî şartlarının ötesinde, bugüne kadar taşıdığı tarihî ve kültürel mirasında da köklü değişimlere maruz bırakıldı. Bölge sakinlerinin yaşadıkları semtlerden tecrit edildiği ve göçe zorlandığı bir sürecin hazırlayıcısı

In the wake of Marmara earthquake the central and local governments made a decision that city planning was required and made attempts for a new city planning by way of urban transformation projects. As a result, the concept of “urban transformation” as a product of postmodernity took its part in the literature of recent years. On the one hand, some of the projects makes available historical buildings for the public by restoring damaged ones and improving environmental planning, but on the other hand it is not hard to see that some turns to be sources of profit in the race for rent.

Many quarters of Istanbul as the target of urban transformation projects have been exposed to radical changes not only in terms of its physical conditions but also its historical and cultural heritage which it has been bringing until today. It is obviously seen that these projects, paving the way for a process in which

Bir şehri yaşamaya değer kılan şey, şehrin insanların bağlı bulunduğu değerlerle, şehrin, üzerine bina edildiği değerler arasındaki uyumdur.

The thing that makes a city worth to live in is harmony between values that people in city attach to and values that city is built upon.

olan projelerin, bu semtleri ekonomik bir yatırım alanı olarak gördüğü açık bir şekilde görülmeye. Sözkonusu düşüncenin sahipleri ve uygulayıcıları, “çarpık kentleşme” söylemiyle gecekondu mahallelerinin yıkılmasına karar verirken, yerlerine diktikleri çok katlı bina ve iş merkezlerinin başka bir çarpıkhığa sebebiyet verdiklerini göremiyorlar. Projeler kapsamında hayatı geçirilen birçok uygulama, yerleşik halkın yaşam alanlarının daralmasına ve takip eden süreçte, sosyal ve ekonomik nedenler başta olmak üzere, uzun yıllardır varlıklarını devam ettirdikleri semtlerde yaşamalarını imkânsız hâle getiriyor. Öte yandan, proje sahipleri ve sözkonusu semtlerin “yeni sahipleri” için, son derece kârlı bir sürecin kapıları aralıyor.

Bu durum, köklü bir medeniyetin yüzlerce yıllık alışkanlıklarının bir kenara itildiği, şehrin tarihî seyri içerisinde yaşam alanı olarak kabul edilen semtlerin, ticari kaygılarla otel ve alışveriş merkezleriyle dolu bir hâle gelmesini öngörüyor. Bu anlayış, doğal olarak, kentin yaşamsal alanlarının kâr metası olarak görüldüğü düşüncesini kuvvetlendiriyor.

Kentsel dönüşüm projeleri birçok semti değiştirdi /dönüştürürken Tophane semtine de eğlence, kültür ve sanat merkezi olma payı biçildi. Ancak sözkonusu değişimler, Tophane'nin tarihî mirasına ve geleneksel yaşam biçimini birlikte aile hayatına da ters düşmekteydi. Eğlence ve kültür-sanat etkinlikleri sebebiyle semte akın eden insanlar, bölgede birbirinden farklı yapıda aile yaşam biçimlerini huzursuz ederken, bazı aileler bu huzursuz ortamda meydana gelen hadiselerden uzak kalmak için yeni yaşam alanları bulmaya itiliyor. Bölge sakinleri, semte bu merkezlerin açılmasıyla taşınacak ahlâkî yapıyı, ailevi yaşam biçimini için bir tehdit olarak görürken öte yandan yeni yaşam alanı arayışında da ekonomik sorunlarla boğuşmak durumunda kalıyor.

Bu sebeplerden ötürü semt sakinleri her alanda sorunlarla muhatap olmak durumunda kalırken, yetkililer bölgeye yeterli ilgi ve alâkayı göstermiyorlar.

inhabitants are isolated from their quarters and forced to migrate, consider these quarters as places for financial investment. While the owners and agents of the mentioned opinion decide to destroy suburban neighborhoods by using the discourse of “unplanned city structure”, they cannot see that they cause another unplanned city structure by constructing multistoried buildings and business centers. Several practices executed within the framework of the projects narrow living spaces of inhabitants and as a result of principally social and economic problems render impossible for them to live on in their neighborhoods subsequently, which they have been living for long years. But on the other hand, a door opens to a profitable process for owners of the projects and “new inhabitants” of the aforesaid quarters.

This situation foresees a scene in which centuries-long practices of a civilization having deep roots are disregarded and quarters –that have been accepted as living spaces throughout the historical course of the city- are turned to places full of hotels and shopping malls holding commercial concerns. Therefore, this understanding inevitably strengthens the opinion that living spaces of the city are seen as sources of profit.

While many quarters were being transformed/changed by means of urban transformation projects, the quarter of Tophane had been ascribed a certain identity as center of entertainment, culture and art. However, the mentioned changes proved to be contradictory with historical heritage, traditional lifestyle and family life of Tophane. While various family lifestyles in the quarter are disturbed due to the influx of people for activities of entertainment, culture and art there, some families are forced to seek for new living spaces in order to stay away from the happenings occurred in this restless quarter. On one hand, inhabitants consider the future moral structure that will be passed through newly opened centers in the quarter as a threat for their moral structure and family lifestyle and on the other hand they have to struggle with economic problems in their search for new living spaces.

For all these foregoing reasons inhabitants in the quarter encounter with new problems in all fields, but officials do not pay necessary attention for the situation.

tophane olayı tophane case

22 Eylül 2010 Çarşamba akşamı Beyoğlu Tophane'de vuku bulan olaylar, medyada "İçkiye tahammülsüzlük ve sanat düşmanlığı" olarak gündeme getirildiyse de, bölge esnafı, olayların, davete katılan kişilerin ellerinde kadehlerle dışarı taşıdıkları sırada yoldan geçen tesettürlü iki bayana, "Yobazlar, bu çağda böyle giyinilir mi!" şeklinde hakarette bulunması üzerine yaşandığını ifade ediyor. Görgü tanıklarının ifadelerinden tesettürlü bayanlara yönelik takınılan saygısız tutumun, mahallelinin tepkisine yol açtığı ve 30-40 kişilik grubun olayı protesto ettiği anlaşıyor. Ancak protestoların bir noktadan sonra tasvip edilemeyecek bir biçimde çatışmaya dönüştüğü, olaylar öncesinde bölge halkın, yaşadıkları semtte vuku bulan ve semt halkını rahatsız eden kimi davranışlarla ilgili olarak hukuki yollara başvurdukları ve verdikleri dilekçelerle sorunun giderilmesi adına girişimde bulundukları da biliniyor.

Yaşananlara şahitlik eden bölge sakinleri, olayların alkollü içki tüketimine değil, semt sakinlerinin uğradığı hakarete karşı oluşan bir tepki olarak gelişliğini düşünüyor. Kentsel dönüşüm sürecinin bir sonucu olarak, bölgede son yıllarda faaliyete giren sanat galerilerinin sergi açılışları esnasında uygunsuz tavırlar sergilenmesi ve açılan butik otellerin konaklama dışında, taşkınlığa sebebiyet veren gece eğlenceleri ve birtakım gayrimeşru olaylara hizmet etmesi ve semt hayatını olumsuz yönde etkileyen birçok hadisenin gelişmesi, 22 Eylül'de yaşananların zeminini hazırlamıştır.

Sözkonusu bu işletmelerin, pek çok kez, kullanım hakları kendilerine ait olan mekânlarla yetinmeyip, semt sakinlerinin yaşam alanlarını da taciz edecek bir nitelik kazanan organizasyonlar düzenledikleri biliniyor. Bu uygulamaların, giderek, toplumun genel ahlâk kurallarıyla bağıdaşmaz bir hâl aldığı, durumdan rahatsız olan semt halkın taleplerinin de görmezden gelindiği, yaşanan süreci daha iyi özetliyor.

Kamuoyunda ve özellikle medyada, "mahalle baskısı", "İçki içtiği için saldırıcı uğrayan davetiler" ya da "kasaba hayatının şehre dayatılmak istenmesi" anlayışıyla değerlendirilen olayların, hakkaniyet çerçevesi içerisinde ve objektif bir değerlendirmeye ele alınması gerekiyor. Olayların hukuki boyutu yargı mercilerine bırakılmalı ve olayların tüm toplumu ilgilendiren sosyal boyutu incelenmelidir.

Although the happenings occurred in 22 September 2010 Wednesday evening in Tophane/Beyoğlu was put in agenda by media as a "hostile attitude toward art and intolerance to alcohol", shopkeepers in the quarter state that happenings emerged upon that people invited for an occasion in the quarter, glasses at their hand, pouring into the street due to the crowd inside, insulted to two women with hijab passing through by saying "Backwards, how do you wear as such in this era!". According to witnesses, it is understood that disrespectful attitude toward women wearing hijab caused the inhabitants react and a group of 30-40 people protested the event. Nevertheless, it is known that protests turned to a conflict after a while in an unacceptable way, inhabitants took legal action before the event related to certain disturbing happenings that inhabitants experienced in their quarter and petitioned in order to solve the problem.

Witnessing inhabitants think that the happenings developed as a reaction to the insult targeted at inhabitants, not to consumption of alcohol.

As a consequence of urban transformation, inappropriate attitudes displayed during exhibition openings in art galleries that were put in effect recently; use of boutique hotels out of their purpose of accommodation, especially for night parties and certain illegitimate events causing exuberance, and occurrence of happenings which negatively affected the life in the quarter paved the way for the events in 22 September.

It is known that for several times the aforementioned galleries did not content themselves with properties legally under their use and made organizations intruding living spaces of inhabitants of the quarter. The process experienced could be summoned better by that that sort of practices became to be contradictory with public decency and demands of inhabitants disturbed by the situation were not taken into consideration.

The events that are evaluated with an understanding of "neighborhood pressure", "guests attacked because they drink alcohol" or "desire of imposing town life to city" by the public and particularly the media must be evaluated within the framework of equity and in a partial way. Legal aspect of the events must be left to legal authorities and the social aspect that interests whole society must be examined.

medya, aydınlar ve siyasilerin olaya bakışı

views of media, intelligentsia and politicians

Sanat Galericileri Derneği Başkanı Doğan Paksoy: İstanbul'un Kültür başkenti olduğu bir dönemde bunların yaşanması çok manidar. Böylesine bir gerilim ortamı, diyalog ortamını ortadan kaldırıyor. Sanat galerisinin kente katkılarını yadsiyamayız, tüm provokatif söylemlerden kaçınmalıyız...

Şair Ataol Behramoğlu: Bu olay mahalle baskısının, faşizmin mahallelerde egemenliğinin örneğini gösteriyor. Bunun bir sonraki aşaması faşizmin evlerin içine girmesidir. Tıpkı İran'da olduğu gibi...

Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği (UPSD) Başkanı Ressam Bedri Baykam: 17 yıl sonra Madımak provası. Yalnız sanata değil, Türkiye'nin barış ve huzuruna gölge düşüren, kabul edilemez, çirkin ve vahim bir olaydır. Faillerin derhâl bulunması ve cezalandırılması, ilçe emniyet amirinden Cumhurbaşkanı'na kadar tüm yetkili kurumları ilgilendiren bir sorumluluktur.

Tiyatro sanatçısı Orhan Aydin: Önce Taksim Meydanı'ndaki AKM'yi kapatarak işe başladılar. İstanbul Beyoğlu'ndaki yaşama karşı, gerici bir kuşatma var. Bu konuda ortak bir akıl lazımlı...

Müzisyen Nejat Yavaşoğulları: Liberal aydınlarla sesleniyorum. Desteklerinin nereye varacaklarının farkına varmalarını istiyorum.

Oyuncu Ahmet Uğurlu: Sanat, halkın yok sayıldığı için Tophane Olayları oldu. Orada bir sergi açıyzorsanız oradaki halkı davet etmek lazım. Aynı insanlar oraya gidiyorsa anlamı ne? Onları adam yerine koydunuz mu? Bu yok saymadır ve ötekileştirmekten dolayı biriken hıncıtır.

Sosyolog ve Yazar Ali Bulaç: Tophane olayında, galerilerin camlarını indirip bazı şahısları tartaklayanların iddiası şudur: "Daracık sokaklarda ellerinde içki kadehleriyle yolları tikayanlar, sağa sola içki şişelerini atanlar, gidip gelişimize engel olanlar ve başörtülü hanımlara laf atanlar bizi rahatsız etmektedirler." Bu açıklamayı, mahalle sakinlerinin kurduğu 8 dernek yapmaktadır. Semtin gazetecisi Eyüp Güzel,

Doğan Paksoy/Head of the Association for Owners of Art Galleries: It is quite meaningful to experience such an event in an era in which Istanbul became a capital of culture. Such an atmosphere of conflict removes the chance for dialog. We cannot deny art galleries contribution to the city, we must avoid all kinds of provocative discourses...

Ataol Behramoğlu/Poet: This event exemplifies pressure of neighborhood and fascist hegemony over neighborhoods. The next step will be fascism's intrusion into houses, as it was in Iran...

Bedri Baykam/Painter, Head of International Association for Plastic Arts: A Madımak rehearsal 17 years later. It is an unacceptable, ugly and unfortunate event which casts a shadow not only on art but also peace and rest of Turkey. To find and punish perpetrators immediately is a responsibility of all authorized institutions, ranging from the President to head of district police department.

Orhan Aydin/Theater Player: They started firstly with closing AKM in Taksim Square. There is a backward siege opposing the life in Beyoğlu. Regarding this, a shared wisdom is needed...

Nejat Yavaşoğulları/Musician: I appeal to liberal intelligentsia. I want them to recognize to what extent their support will reach.

Ahmet Uğurlu/Player: Tophane Events occurred because art disregarded the people. If you open an exhibition there you need to invite the inhabitants. If the same people go to that exhibition, then what does that mean? Did you show respect to the people? This is a neglecting behavior and it is a hatred accrued because of otherizing.

Ali Bulaç/Sociologist and Author: Claim of those that assaulted some people, breaking glasses of galleries' windows during Tophane happenings is that: "Those who block the narrow streets with drinks at their hands, remove bottles here and there, prevent us from wandering around, assault to women wearing headscarf disturb us." This statement is made by 8 associations

mahallenin tepkilerini şöyle ifade etmektedir: "Tophane'de mahalle baskısı yok, aksine mahalleye baskı var."

Siyaset Bilimci Atilla Yayla: Tophane; son yıllarda Ortaköy'ün 1980'lerde yaşadığına benzer bir dönüşüm ve yenilenme sürecinde. Bölgede bir-iki nesildir yaşayan insanların geleneksel hayat tarzı yeni gelenlerin hayat tarzıyla bir anlamda rekabet hâlinde.

Bir hayat tarzının nesillerdir yaşanan geleneksel bir hayat tarzı olması, onun sahiplerine "modern" tabir edilen bir tarzı bastırma yetkisi tanımaz. Tersi de düşünülemez.

Herkesin yapması gereken, kendi hayat tarzını korumak için, başkalarının tercih hakkına saygı göstermektir.

Gazeteci Özlem Albayrak: Neden böyle oluyor sorusunun cevabı sanırım, birinin öteğini örtülü ya da cahil diye aşağılamasında, ötekinin de diğerinin içkisinden rahatsız olmasında; ezcümle karşılıklı empati eksikliğinden yatar. Şunu koyalım: Şiddet meşrulaştırılamaz, anlaşılır bir tarafı olamaz. Ama mahalle sakinleri kendi yaşam tarzına saygısızlık edildiğini düşündüğü, rencide edildiğine inandığı anda kıskırtılmaya müsait bir hale gelebilir. Bu, oldukça anlaşılır bir durum.

Gazeteci Ali Bayramoğlu: Pek çok yorumcu ve kişi bu olayları siyasi iktidara, muhafazakârlaşma eğilimine bağlıyor. Türkiye karanlığa gidiyor tezlerine malzeme haline getirilmeye çalışılıyor. Velhasıl yaşananlar araçsallaştırılıyor. Bu doğru bir iş değildir. Unutmayalım ki, kutuplaşma ve tepkiyi, bizzat bu tür eleştiri ve soru sormanın ötesine geçen bu tür yaklaşımlar üretir.

Gazeteci Mine Alpay Gün: Toplumdaki gerilim hanesini boş bırakmayanlar, olaydan mutlu. Malum gazeteler, pür memnun, ellerini ovuşturarak manşetlerini savurmuşlardır. Kim yaparsa yapsın olay yanlış.

Birine düşüncesinden ötürü cebir uygulamak barbarlık. Galerinin önünde birtakım insanların içki içmesi, onları dövmeye hakkı doğurmaz. Ortalığı karıştırmak isteyenlerin tuttuğu adamların sığındığı içki kılıfı, çok sıg. Türkiye'de her tarafta içki içilmekte.

Akademisyen Yasin Aktay: Tophane'de yaşanan süreci bugünkü dar zaman bağlamının ötesinde tarihsel bağlamında anlamaya çalışmak lazım. Ellili yillardan sonra yaşanan göç dalgası bölgelinin nüfus dokusunu bir hayli değiştirmiştir. Daha

established by inhabitants of the quarter. Eyüp Güzel, the journalist of the quarter, expresses reaction of the inhabitants: "There is not neighborhood pressure in Tophane, there is pressure to the neighborhood instead."

Atilla Yayla/POLITICAL SCIENTIST: Tophane is under a process of transformation and restoration similar to the one that Ortaköy experienced in 1980s. Traditional life of people living in the region for one or two generations is competing with lifestyle of newcomers in a sense.

That a lifestyle is a traditional lifestyle of generations do not grant the right to its owners for making pressure over a style called as "modern". A reverse situation is also unacceptable.

The thing anyone must do is to respect rights of others in order to protect his/her own lifestyle.

Özlem Albayrak/JOURNALIST: I think the answer to the question "why is this happening?" is relies on that one humiliates the other with wearing hijab or being ignorant and the other is bothered because of the other's drink of alcohol, i.e., briefly, on the reciprocal lack of empathy. We have to state this first: Violence cannot be legitimized, there is nothing understandable about it. But when the residents think and believe that their lifestyle is disrespected and humiliated, they can become sensitive to provocation. This is a quite understandable situation.

Ali Bayramoğlu/JOURNALIST: Many commentators and personalities attribute the events to the political power and trend of conservatism. The case is tried to be used for arguments claiming Turkey's moving toward darkness. In brief, happenings are instrumentalized. This is not a right attitude. Let's not forget that polarization and reaction are directly produced by that sort of approaches which go beyond criticism and questioning.

Mine Alpay Gün/JOURNALIST: Those who always find something to fill the conflict gap in the society are happy with the situation. Certain newspapers are full of content, they made their headlines by rubbing their hands in glee. Whoever does it, it is wrong.

Forcing somebody due to his/her opinion is barbarism. That some people drink alcohol in front of the gallery do not grant the right of lynching those people to anybody. Alcohol is an oversimplified pretext that people exploited by provocative personalities hide behind. Everywhere in Turkey alcoholic beverages are consumed.

önceleri "karanlık sokakları" ile tarihî kent merkezlerine özgü bir "suç bölgesi" haline gelmiş olan bölge bu yeni gelen göç dalgalarının yerleşim stratejileriyle ve sabırla işlenerek bu suç ortamından arınmış ve tam bir aile muhiti haline gelmiştir. Bu mahallenin şimdi kentleşmenin küresel bir trendle de ilgili olan başka bir dalgasına maruz kaldığını söyleyebiliriz.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan: Lokal olayları bir Türkiye manzarası gibi sunanlar bayat bir oyunun içinde. Kimsenin hayat tarzına müdahale etmedik, etmeyeceğiz. Gizli bir ajandamız yok. Türkiye'de mahalle baskısı yoktur.

İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu: Bu bir sanat faaliyeti. Mahiyetini çok iyi bilmiyorum açıkçası. Sanat galerileri olduğu ifade edildi. Ancak neticede hiçbir işyerine bu şekilde bir saldırımı kabul etmemiz mümkün değil.

Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay: İstanbul'a yakışmayan bir saldırı yaşandı, saldırımı şiddetle ve nefretle kınıyorum.

Hiçbir gerekçe şiddet kullanmanın mazereti olamaz, burada gördüğüm manzaranın hiçbir şekilde izahı olamaz. Türkiye'nin her yanından terörü silmeye çalışırken İstanbul sokaklarında böyle bir görüntünün sergilenmesine müsamaha göstermeyiz. Olayın faillerini dikkatle takip edeceğiz, yargıda en ağır cezaları almalarını talep ediyoruz.

Sabah: Sanat galerisine taşlı sopalı saldırı.

Sözcü: 'İçki içiliyor' diye galeriyi bastılar. Yeni bir Sivas yaşanacaktı. 17 yıl önce Sivas'ta 33 aydını yakan zihniyet sanat galerisindekileri dövdü. Yüzüne biber gazı sıkıtı.

Star: Sanat galerisine mahalle baskısı

Radikal: Kültür başkentinde orman kanunu

Takvim: Sergiye karanlık baskın

Zaman: Galeri baskının sebebi içki değil

Tophane'de ardı ardına açılan sanat galerileri üzerine yaşanan olaylar bir anda medyanın ve aydınların gündem konusu haline geldi. Olaylar medyada "yaşam tarzına saldırı", "içki içenlere dayak", "kültür başkentinde tahammüslük" gibi manşetlerle kamuoyunda bir şok yaratmakla kalmadı, yaşananlar Madımak Olayları'na kadar götürülerek toplumda bir infial oluşmasına sebebiyet verildi.

Böylesi bir yaklaşım tarzının, toplumun temel dinamiklerini

Yasin Aktay/Scholar: We need to understand Tophane case in its historical context rather than in today's narrow context of time. Wave of migration after 1950s changed radically social fabric of the quarter. The region that previously became a "criminal district" with its "dark streets", exclusive of historical city centers, was cleansed from crimes and became a fully family environment by settlement strategies of new waves of migration and patience. We can say that this neighborhood is currently exposed to another wave of urbanization, also related with a global trend.

Recep Tayyip Erdoğan/Prime Minister: Those who present local matters as a scene of Turkey play an old game. We did not and will not interfere with lifestyle of anybody. We do not have a secret agenda. There is not neighborhood pressure in Turkey.

Hüseyin Avni Mutlu/Provincial Governor of Istanbul: This is an art performance. Actually I do not know its nature. It was said that they are art galleries. But as a result it is not possible for us to accept such an attack to any workplace.

Ertuğrul Günay/Minister of Culture and Tourism: We witnessed an assault that cannot be deemed as compatible with Istanbul, I condemn it regrettfully and vehemently.

There cannot be any reason for applying to violence, there is no explanation for the scene I see here. While we aim at wiping terrorism off over Turkey, we cannot allow such a scene to be displayed in the streets of Istanbul. We will be in pursuit of perpetrators of the event with attention, we demand they be legally punished in the most severe way.

Sabah: Assault with stones and sticks to an art gallery.

Sözcü: They raided art gallery for drinking alcohol. There would almost be experienced a new Sivas. The mindset that fired 33 intellectuals in Sivas 17 years ago beat those in the art gallery and used pepper gas on them.

Star: Neighborhood pressure to art gallery

Radikal: Law of jungle in capital of culture

Takvim: Dark raid into exhibition

Zaman: Alcohol is not the reason for gallery raid Happenings occurred upon opening of art galleries one after another in Tophane became suddenly top issue in the agenda of media and intellectuals. Besides that the

zedelediği ve farklılıkların ayrılmaya dönüştürüldüğü bir süreci tetiklediği unutulmamalıdır. Oysa Tophane, tarihi dokuya sahip bir semt olarak, içinde farklı din, ırk ve kültürlerden pek çok insana öteden beri ev sahipliği yapıyor. İstanbul'un diğer pek çok semtinde olduğu gibi Tophane'de de semt yaşamının bir parçası olan bireyler, yüzyıllar içerisinde oluşmuş asgarî müstereklerde birbirlerinin hukukuna riayet ederek yaşamlarını sürdürüler. Ancak tarih boyunca ve dünyanın her yerinde olduğu gibi, toplumun temel değerlerinin hafife alındığı ve birlikte yaşamın getirdiği bireysel ve toplumsal kuralların çığnendiği durumlarda, benzer olayların yaşanması kaçınılmaz olmuştur.

Gözardı edilen, değerleri hiçe sayilarak aşağı sınıf görülen halkın tepkisi de "yaşam tarzına tahammülsülük" olarak damgalanmıştır. Medya, aydınlar ve siyasiler yok sayılan halkın değerlerine, geleneksel yaşıntısı ve inançlarına farklı eleştirilerde bulunarak onları görmezden gelmişlerdir. Sözü edilen sanat faaliyetleri bu ve buna benzer bölgelerde etik ve estetik bir biçimde kucaklayıcı olmaktan sıkılmış ve kavgacı, ayrıştırıcı bir biçimde dönüşmüştür.

events created a shock in the public through headlines that took place in the press such as "attack to lifestyle", "lynch to drinkers" and "intolerance in the capital of culture", they also caused an anomaly in the society due to the comments identifying the happenings with Madimak Event.

It is not be forgotten that such an approach damages basic dynamics of society and triggers a process in which differences are turned to disintegration. In fact, Tophane as a quarter having a historical fabric hosts many people from various religions, ethnicities and cultures all along the time. As in many other quarters of Istanbul, individuals as parts of life of the quarter sustain their lives by respecting rights of each other on the basis of a century-long commons in Tophane as well. However, as in anywhere in the world and throughout the history, it becomes inevitable to experience similar happenings under the circumstances in which principal social values are underestimated and individual and collective rules required for common life are violated.

Reaction of the people that was neglected and considered as inferiors by its values' being disregarded was stigmatized as "intolerance to lifestyle". Media, intellectuals and politicians looked aside them by criticizing their values, traditional life and beliefs in different ways. The said art activities ceased to be ethically and aesthetically inclusive in this and similar quarters and took a disintegrating form.

SONUÇ

conclusion

Taşıldığı tarihî ve kültürel misyonla, sadece üzerinde yaşayanlar için değil, pek çok din, kültür ve medeniyet için büyük önem arz eden İstanbul'un birçok semti, zamanın seyri içerisinde gerçekleşmesi doğal ve ölenemez değişimlerin çok ötesinde, yapay ve dayatmacı dönüşümlerin mağduru konumunda bulunuyor.

İstanbul'u İstanbul yapan ve sözkonusu ilgi ve değerin merkezini oluşturan bölgeyi, bugün kentsel dönüşüm projeleri ile yeniden şekillendirilmesi sürecinde yaşananlar, sadece projelere muhatap olan semtlerde ikamet eden halkın değil, İstanbul'un tarihî ve kültürel misyonunu önemseyen toplumun tüm kesimleri için huzursuzluk verici gelişmeler olarak kabul ediliyor. Başta semt sakinlerinin yaşam alanlarının daraltılması olmak üzere, tarihî dokunun tahrip edilmesi, geleneksel değerlerin hiçe sayıldığı bir yaşam standardının ikame edilmek istenmesi, sosyal ve kültürel zenginlikleriyle bir şehri anlamlı kıلان tüm değerlerin ticari kaygılarıla kısırlaştırılması gibi pek çok konu, bu huzursuzluğun gerekçelerini teşkil ediyor.

Tophane'de yaşanan olaylar sonrasında, konunun medya ve kamuoyunda ele alınış tarzı, bu rahatsızlığın görmezden gelinmeye devam ettiğini açıkça ortaya koyuyor. Olayların medyadaki yansımaları bir yana, devlet yetkililerince dahi “farklı hayat tarzlarına tahammülsüzlük” ve “kasaba yaşıntısının şehirde devam ettirilme çabası” olarak yorumlanması, bunun en açık göstergesi olma özelliği taşıyor. Bakanlık ve yerel yönetim düzeyinde temsil edilen

Many quarters in Istanbul bearing a historical and cultural mission -that are very important not only for the living in it but also for various religions, cultures and civilizations- are in a state of victim of artificial and oppressive transformations that are beyond natural and inevitable changes occurred during the course of history.

Happenings experienced during the reshaping process by means of urban transformation projects of the region, which gives its character to the city and forms the center of the aforementioned attention and value, are considered as disturbing developments not only for residents of the quarters re-designed but also all segments of the population who care historical and cultural mission of Istanbul. Among the many reasons for the unrest are firstly restriction of living spaces of the residents, destruction of historical fabric, purpose of establishing a life standard by which traditional values are disregarded, impoverishment of all values that make a city meaningful with all of its social and cultural richness because of commercial concerns.

In the wake of Tophane events, the way of dealing with the issue in media and the public reveals obviously that the unrest continues to be ignored. Setting aside reflections of the events on the media, even commentaries made by state officials such as “intolerance to different lifestyles” and “an attempt to sustain a town lifestyle in the city” are the most evident sign of it. The discourse represented both at ministry and local government level along with the reaction and sensitivity shown to violence is also required in the case of widely display of immoral

söylemle, şiddete karşı gösterilen tepki ve hassasiyetin, gayriahlâkî yaşam tarzının yaygın bir şekilde sergilenmesi ve toplumsal yaşamın genel kaidelerinin çiğnenmesi karşısında da gösterilmesi zaruridir. Aksi takdirde, özellikle farklı din, ırk, dünya görüşü ve kültüre mensup insanların yoğun olarak birarada yaşadığı şehirlerde, toplumun tüm kesimlerinin memnun olacağı bir birlikteliğin sağlanması mümkün olamaz. Tarih boyunca sözkonusu birlikteliği sağlayabilmiş başarılı örnekler incelendiğinde, toplumun tüm kesimlerinin haklarının titizlikle korunduğu ve birlikte yaşamın asgarî gerekliliklerinin sağlanması için yönetimlerin seferber olduğu görülebilir.

Öte yandan, Tophane'de yaşanan olayların, medyanın ve sanat camiasının bir kısmı tarafından, geleneksel yaşam biçimine karşı bir baskı aracı olarak kullanılmaya çalışıldığı da gözlerden kaçmıyor. Yaşanan münferit bir olayın, bağlamından koparılarak, sözkonusu yaşam tarzını benimsemış tüm kesimleri yargılar bir mahiyette ele alınması, hiç kuşkusuz bizi hakkaniyet ölçüsüyle yapılacak bir değerlendirmenin çok uzağına götürecektir. Bu olumsuz tavrin, ülkenin yönetiminde söz sahibi olan yetkililerce de benimsenmesi, sözkonusu tavrin meşrulaştırılmasına zemin hazırlıyor. Hâlbuki yönetimlere düşen, bütünlendirici ve kuşatıcı bir siyaset izlemek ve toplumun ortak değerlerinin korunmasını sağlamaktır.

Tophane Olayı, özellikle konuya direkt ilgili yönetim birimleri tarafından sağlıklı bir değerlendirmeyle yeniden ele alınması gereken bir hadise olarak ortada duruyor. Toplumsal hadiseler, öncesi ve sonrasında yaşananlarla birlikte değerlendirilmeli, olaylara sebep olan saikler ve hadiselerin doğurduğu sonuçlar gözden kaçırılmamalıdır. Hukuka aykırı davranışlar, demokratik hiçbir yönetimde cezasız kalamaz, kalmamalıdır. Ancak başta medya ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere tüm kamuoyuna düşen, olaylar neticesinde ortaya çıkan hukukî süreci yargı mercilerine bırakmak ve hadiselere zemin hazırlayan nedenler üzerine tartışarak, toplumun farklı kesimlerince sorun olarak kabul edilen durumların çözümüne dair kafa yormaktır.

lifestyle and violation of general rules of social life. On the contrary, an integrity that all segments of society are happy with is impossible to accomplish, especially in cities in which people from different religions, ethnicities, worldviews and cultures coexist intensively. When examining successful cases in history that accomplished the subject integrity, it is observed that rights of all segments of society had been preserved carefully and governments had used every means available to provide minimum necessities for coexistence.

On the other hand, it is not hard to notice that happenings in Tophane are instrumentalized as a tool of oppression against traditional lifestyle by certain parts of media and art community. Dealing with an individual case by taking out of the context in a manner that judges all segments who adopt so-called lifestyle will undoubtedly keep us far away from an equitable evaluation. Adoption of the negative attitude by state officials as well paves the way for legitimization of the aforementioned attitude. Actually, duty of governments is to follow an inclusive and integrating policy and ensure protection of common values of society.

Tophane Case is an event that must be evaluated again in a healthy way especially by administrative units which are directly related to the issue. Social issues must be evaluated together with previous and subsequent happenings; the reasons underlining events and the outcomes must not be overlooked. Illegal behaviors cannot and must not be left unpunished in a democratic regime. Nonetheless, all the public, firstly media and nongovernmental organizations, should leave legal processes to legal authorities and contemplate about solution for situations that are described as problems by different segments of society, discussing reasons leading up to events.

İstanbul, önünde şair ile arkeologun, diplomat ile tüccarın, prenses ile gemicinin, kuzeyli ve güneylinin, hep aynı hayranlık duygusuyla haykırdığı evrensel bir güzelliktir. Bütün dünya, bu kentin dünyanın en güzel yeri olduğu düşüncesindedir.

Edmondo De Amicis

